

การพัฒนากำลังคนระดับกลางในประเทศไทยโดยโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔

นาย กิรศักดิ์ จันทรวงศ์วัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๕

000128

15153794

Middle - Level Manpower Development in Thailand by Loan
for the Improvement of Vocational Education Project, 1967 - 1971

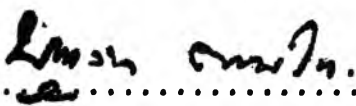
Mr. Kirasak Chancharaswat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics
Department of Economics

Graduate School
Chulalongkorn University

1972

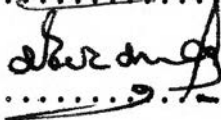
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

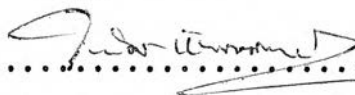

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ

- เรื่อง : การพัฒนากำลังคนระดับกลางในประเทศไทยโดยโครงการ
เงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔
- ผู้วิจัย : นาย กิรศักดิ์ จันทจรสวรรค์
- แผนกวิชา : เศรษฐศาสตร์
- ผู้ควบคุมการวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมเพลิง จันทรเรืองเพ็ญ
- ปีการศึกษา : ๒๕๑๔

บทคัดย่อ

ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยมีกำลังคนถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่า ในระยะ ๓ - ๔ ปี มานี้ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนากำลังคนระดับต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในทุกสาขา ฉะนั้นในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งฉบับที่สอง (๒๕๑๐ - ๒๕๑๔) และฉบับที่สาม (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) จึงได้มีบทว่าด้วยการพัฒนากำลังคนโดยเฉพาะ เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย อุปสงค์ และอุปทานกำลังคนให้เป็นที่ไปตามความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจ

การศึกษาและวิจัยเรื่องนี้ ผู้เขียนได้วิเคราะห์ให้เห็นถึงสถานการณ์กำลังคนในประเทศไทย ก่อนที่จะมีแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่สอง และในระหว่างระยะเวลาแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่สอง โดยชี้ให้เห็นถึงผลของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ล่าช้าอันเกิดจากการที่กำลังคนในประเทศส่วนใหญ่ หรือประมาณร้อยละ ๘๐ เป็นกำลังคนระดับต่ำ มีการศึกษาน้อย ขาดการฝึกอบรม และมีประสิทธิภาพในการผลิตหรือผลิตภาพต่ำ และในการวิจัยนี้ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนากำลังคนระดับกลางในประเทศไทย และความบกพร่องของการ

อาชีวศึกษา ซึ่งมีบทบาทอันสำคัญในการผลิตกำลังคนระดับกลางที่ดำเนินการอยู่ในขณะนั้น นอกจากนั้นผู้เขียนได้วิเคราะห์ถึงผลในทางเศรษฐกิจของโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา (พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔) ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งที่มีมุ่งทางด้านการพัฒนา กำลังคนระดับกลางของประเทศ

ผลของการวิจัยพบว่าโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา (พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔) นี้เป็นโครงการพัฒนาการเศรษฐกิจที่ดีโครงการหนึ่ง มีผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefits) ในทางเศรษฐกิจสูงกว่าต้นทุน (Costs) ของโครงการ หรือมีอัตราส่วนผลประโยชน์กับต้นทุน (Benefit - Cost Ratio) ค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามผลของการดำเนินงานของโครงการยังมีความล่าช้ายู่มาก ทำให้ไม่สามารถผลิตกำลังคนระดับกลางสนองความต้องการทางเศรษฐกิจในระยะของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่สองได้เท่าที่ควร

Thesis Title : Middle - Level Manpower Development in
Thailand by Loan for the Improvement of
Vocational Education Project, 1967-1971.

Name : Mr. KIRASAK CHANCHARASWAT

Department : Economics

Advisor : Assist. Prof. Dr. CHOMPLOEN CHANDR-RUANG-PHEN

Academic Year : 1971

ABSTRACT

Manpower is one of the most important factors in economic development. For the past eight years Thailand has also realized the need for manpower development in every level in order to be in line with economic growth in various sectors. Therefore, in both the Second and the Third National Economic and Social Development Plan (1967 - 1971, 1972 - 1976), there were chapters on manpower dealing specially in its policies, targets, demand and supply of manpower such as needed in the process of economic development.

In this thesis the author analyzed the situation of manpower in Thailand prior to and during the Second Plan, emphasizing that one hindrance of economic growth during the Plan was that most of the manpower (about 80 percent) were

9

low level ~~manpower~~ with low education, skill and efficiency, and low productivity. The thesis also deals with the necessity of middle - level manpower development and the deficiency of the existing vocational education which supposes to play a significant role in producing such middle - level manpower.

In the last part of the thesis, the author analyzed the economic effects of the Loan for Improvement of Vocational Education Project (1967 - 1971). It was found that such project is desirable since it yields a high benefit - cost ratio, nevertheless, in the Second Plan the project was not fully accomplished due to the delay in operational process.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนากำลังคนระดับกลางในประเทศไทยโดยโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา พ.ศ.๒๕๑๐ - ๒๕๑๔" นี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดีโดยตลอด และผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ป๋อจ๊ยะ มุนนาค ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไสล นีรัศยกุล อาจารย์ ดร.ไพจิตร หัพพานนท์ ที่กรุณาเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และคานกำลังใจในการดำเนินการวิจัยจาก คุณกนกพรธ จันทรจรัสวัฒน์ เป็นอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

กิริศักดิ์ จันทรจรัสวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ช
รายการภาพประกอบ	ฅ

บท

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาของปัญหา และปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัย	๒
ประโยชน์ที่ไดจากการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
๒. ความหมาย และกลยุทธ์ในการพัฒนากำลังคน	๔
ความหมาย และประเภทของกำลังคน	๔
ความสำคัญของกำลังคนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ	๑๑
ความหมาย และกลยุทธ์การพัฒนากำลังคน	๑๔
การอาชีวศึกษากับการพัฒนากำลังคนระดับกลาง	๒๐
๓. การพัฒนากำลังคนระดับกลางในประเทศไทย	๒๔
สถานการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับกำลังคนในประเทศไทย	๒๔
ความจำเป็นในการพัฒนากำลังคนระดับกลางใน ประเทศไทย	๔๘
นโยบายในการพัฒนากำลังคนระดับกลางของ ประเทศไทย	๕๕

	หน้า
๔. โครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔	๕๘
ความเป็นมาของโครงการ	๕๘
วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายการ	
ดำเนินงานของโครงการ	๕๘
แหล่งที่มาของเงินลงทุนตามโครงการ และ	
ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ	๖๑
การดำเนินงานของโครงการ	๖๖
๕. การวิเคราะห์โครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔ ในทางเศรษฐกิจ	๘๒
การวิเคราะห์โดยอาศัยหลักผลประโยชน์และต้นทุน	
(Benefit - Cost Analysis)	๘๒
ผลอื่น ๆ ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของโครงการ	
เงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔	๘๕
ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของโครงการ	
เงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔	
ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ	๘๘
๖. บทสรุป	๑๐๒
ข้อสรุป	๑๑๖
ข้อเสนอแนะ	๑๐๕
บรรณานุกรม	๑๐๘
ภาคผนวก	๑๑๘
ประวัติการศึกษา	๑๔๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. จำนวนประชากร และกำลังแรงงาน พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๕๐๓ ...	๒๕
๒. จำนวนกำลังแรงงานจำแนกตามสาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจ	
พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๕๐๓	๒๖
๓. กำลังแรงงานจำแนกตามกลุ่มประเภทอาชีพที่สำคัญ	
พ.ศ. ๒๔๘๐, ๒๔๘๘ และ ๒๕๐๓	๒๘
๔. การจำแนกมวลรวมผลิตภัณฑ์ในประเทศเป็นอัตราส่วนร้อยละ	
โดยแยกประเภทตามสาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจ	
พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๐๓ (คิดตามราคาปี ๒๕๐๕)	๓๑
๕. GDP. per worker ในปี ๒๕๐๓ แยกตามสาขากิจกรรมทาง	
เศรษฐกิจ (คิดตามราคาปี ๒๕๐๕)	๓๔
๖. กำลังแรงงานจำแนกตามสาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจ	
พ.ศ. ๒๕๐๔ และ ๒๕๐๘	๓๖
๗. กำลังแรงงานจำแนกตามกลุ่มประเภทอาชีพที่สำคัญ	
พ.ศ. ๒๕๐๔ และ ๒๕๐๘	๓๘
๘. การจำแนกมวลรวมผลิตภัณฑ์ในประเทศเป็นอัตราส่วนร้อยละ	
โดยแยกประเภทตามสาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจ	
พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๘ (คิดตามราคาปี ๒๕๐๕)	๔๐
๙. GDP. per worker ในปี ๒๕๐๓, ๒๕๐๖ และ ๒๕๐๘ แยกตาม	
สาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจ (คิดตามราคาปี ๒๕๐๕)	๔๒

๑๐.	การแจกแจงเป็นอัตราส่วนร้อยละของผู้มีงานทำตามชั้นการศึกษา ในระหว่าง มกราคม ๒๕๐๖ - กรกฎาคม ๒๕๐๖ เฉพาะใน เขตเทศบาลทั่วประเทศ	๔๔
๑๑.	การแจกแจงเป็นอัตราส่วนร้อยละของผู้มีงานทำตามชั้นการศึกษา ในเขตชนบท หรือนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ (การสำรวจ รอบที่ ๑. ๑ สิงหาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๐๘)	๔๖
๑๒.	อุปสงค์กำลังคนระดับกลางในระยะของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคม ฉบับที่สอง	๔๘
๑๓.	อุปทานกำลังคนระดับกลางในระยะของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคม ฉบับที่สอง	๕๑
๑๔.	เปรียบเทียบอุปสงค์ และอุปทาน กำลังคนระดับกลางในระยะ ของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่สอง	๕๒
๑๕.	ประมาณการค่าใช้จ่ายหมวดต่าง ๆ ของโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนา อาชีวศึกษา ในระยะเวลา ๕ ปี	๖๔
๑๖.	แสดงจำนวนนักเรียนที่รับใหม่ (ชั้น ม.ศ. ๔) ของโรงเรียน ประเภทช่างอุตสาหกรรม ๑๔ แห่ง เมื่อดำเนินการสอนชั้น สมบูรณ์ตามโครงการ	๗๖
๑๗.	แสดงจำนวนนักเรียนที่รับใหม่ (ชั้น ม.ศ. ๔) ของโรงเรียน เกษตรกรรม ๑๐ แห่ง ในแต่ละปีเมื่อดำเนินการสอนชั้นสมบูรณ์ ตามโครงการ	๗๗

๑๘. แสดงจำนวนนักเรียนที่รับใหม่ระดับเทคนิค (ชั้นปีที่ ๑)
 ของวิทยาลัยเกษตรกรรม ๔ แห่ง ในแต่ละปี เมื่อดำเนินการ
 สอนชั้นสมบูรณ์ตามโครงการ ๓๘
๑๙. แสดงจำนวนนักเรียนฝึกหัดครูอาชีวศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม
 และสาขาเกษตรกรรม ที่รับใหม่ในแต่ละปี เมื่อดำเนินการสอน
 ชั้นสมบูรณ์ตามโครงการ ๓๙

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
๑. ระบบการศึกษาในประเทศไทย	๑๑๘
๒. แผนที่แสดงที่ตั้งโรงเรียนและวิทยาลัยในโครงการเงินกู้เพื่อ พัฒนาอาชีพศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔	๑๒๗